

Otroci, molite.

Da, molite — otroci! Dolg in težaven je pot, po katerem vam je hoditi v vašo pravo domovino, tja gori nad svetle zvezde k dobremu nebeškemu očetu. In — koliko nevarnosti vas čaka na tem potu!... Bolečine, težave, skrbí in britkosti vas bodo obsipavale na tem potovanji, da-si vam večkrat tudi veselja manjkalo ne bode... Molite! Da-si še ne umejete

vseh besed natančno, katere prihajajo iz vaših nežnih ustic, in katere vas je naučila vaša dobra, skrbna mati, vender, kako ganljivo je slišati iz vaših ust, kadar izgovarjate besede, da potrebujete zvestega prijatelja in vodnika, prijatelja najboljšega, ki prebiva visoko tam gori nad vami v svetlih nebesih. Da, tega prijatelja vam bode treba, posebno kasneje, kadar se bodo tudi za vas pričeli hudi viharji življenja, pretèč zamoriti vse plemenite kalí v vašem srci. Kadar se ti črni oblaki razgrnó tudi nad vami, o otroci! takrat vam bode življenje

na zemlji pač težavno, bridkostno, rekel bi neznosno!.. Dà, dà, takrat vam bode treba, kakor nikoli poprej, zvestega prijatelja in vodnika, ki vas popelje dalje po nevarnem poti... Zatorej molite ter nikarte misliti, da bode vedno bdéla nad vami roka vaših skrbnih starišev, vaših prijateljev in dobrotnikov; nè, nè, tudi za vas pride dôba, in — morda je uže blizu, ko bode te zapuščeni, nikogar ne imajoč, ki bi vas pogledal z ljubeznjivim očesom ter bi vas čuval in vodil po toliko težavnem potu življenja. Takrat, otročiči ljubi, treba vam bode delati iz svojih moči, večkrat ozirati se k višku ter v pomoč klicati Gospoda, ki stoluje visoko nad vami, nad hudournimi oblaki, v katerih so zakrite vse nezgode človeškega življenja. Najboljša popotna palica vam bode takrat, ako ste uže zdaj pridni, pošteni in pobožni. Zatorej molite, otroci! Izobrazujte si duhá, požlahnujte si sreč ter se čvrsto poprimitе vsacega dela, bodi si uže z rokami ali umom, delo je neobhodna potreba vsacega človeka!..

I. T.

Zgodovinsko-mestopisni obrazci.

(Spisuje P. F. H.)

IX. *Kostanjevica.**)

Proti vzhódnej strani od Novomesta se razprostirajo brda, izrastki Gorjancev, znižujoč se polagoma v lepó raván. Hólmci so nasajeni većinoma z vinskimi trtami. Po teh klancih se vije cesta gori in doli proti Hrvatskej na Zagreb. Za kaki dve uri hodá se odpré popotniku čisto nov, neznan razgled po Šentjernejskej planjavi, katero oklepajo od jedne strani Gorjanci, od druge strani pa zahranjujejo daljaj razgled štajerski hribje okraj reke Save. Na tej ravnici so bile nekđaj rimske naselbine, tudi rimska cesta je šla onód. Po njej se valí počasi lena Krka proti bistroj sestri Savi. Malo ne sredi te ravnice dela Krka majhen otok, na katerem stoji mestice Kostanjevica.

O prvem začetku mesta nam je samó malo znanega: ne vé se, kdaj je bilo sezidano, niti kdaj je dobilo mestne pravice. Skoraj gotovo si je v srednjem věku kaka vitežka rodbina postavila grad na otoku, da bi imela tu varno zavetje.. A tékom časa so si ljudjé okolo gradú postavili stanovanja, kakor so sploh mesta nastala. Otok, katerega obliva precej globoka in široka Krka, bil je varno zavetje tudi prebivalcem po okolici pred sovražnimi napadi. V srednjem věku je bilo običajno, da so se plemenite rodovine imenovalé po svojih posestvih. Takó se nahajajo okolo 1248. leta lastniki Kostanjevice „gospodje Kostanjeviški.“ V ustanovnem listu Kostanjeviškega samostana se čitajo med drugimi pričami: Ulrik Henrik in Konrad Kostanjeviški (von Landestrost — kakor se je namreč zvala naselbina na otoku za tega časa), in pa Engelbert Oton in Ofon Kostanjeviški. V nekej listini iz 1251. leta se zóve Henrik kastelan Kostanjeviški, a ta beseda je značila za tega časa glavarja rodbini. L. 1252. sta potrdila Henrik in Bertold neko daritev kostanjevskemu samostanu. Leta 1256. se nahajajo tu trije bratje: Kastelan Fabo,

*) Popis poprejšnih deset mest se nahaja v lanskem „Vrtei.“